

QUICK SCAN GROENE LONG BUSSUM

Concept 30 augustus 2007

BUREAU VIRIDIS

Onderzoeksbureau voor natuur en landschap

In opdracht van:
Gemeente Bussum

QUICK SCAN GROENE LONG BUSSUM

augustus 2007

Th. de Jong

In opdracht van:
Gemeente Bussum

BUREAU VIRIDIS

Onderzoeksbureau voor natuur en landschap

Godfried Bomansstraat 7, 4103 WR Culemborg
Tel: 0345 544679 / 06 44642269
Fax: 0345 544661
e-mail: info@bureau-viridis.nl
www.bureau-viridis.nl
BTW-nummer NL 83222315.B01
KvK-nummer: 11055787
Lid van Netwerk Groene Bureaus

Colofon

© Bureau Viridis, Culemborg

Tekst en samenstelling: Th. de Jong

Foto's Th. de Jong
Voorblad: Ecologisch beheerde graslanden
Inzet: Roodborstje

Projectnummer: 2007-24

Rapportnummer: 2007-17

In opdracht van: Gemeente Bussum

Wijze van citeren: Th. de Jong, 2006. Quick scan Groene long Bussum.
Bureau Viridis, Culemborg.

INHOUD

1	INLEIDING	2
2	WETTELIJKE BESCHERMING EN STATUS VAN DE SOORTEN	3
	2-1 Flora- en faunawet	3
	2-2 Habitatrichtlijn	4
3	DOELSTELLING	6
4	GEBIEDSBESCHRIJVING	6
5	ONDERZOEKSMETHODE	9
	5-1 Archiefonderzoek	9
	5-2 Veldonderzoek	9
6	RESULTATEN	10
	6-1 Archiefonderzoek	10
	6-2 Vaatplanten	10
	6-3 Ecologisch beheerde graslanden	13
	6-4 Amfibieën	14
	6-5 Reptielen	14
	6-6 Zoogdieren	14
	6-7 Insecten	15
7	ANALYSE EN CONCLUSIE	17
	7-1 Amfibieën	17
	7-2 Reptielen	17
	7-3 Zoogdieren	17
	7-4 Insecten	17
	7-5 Vaatplanten	17
	7-6 Conclusie	18
8	LITERATUUR	19

1 INLEIDING

In het zuidelijke deel van de Groene Long in Bussum is de speeltuin Heidezicht gelegen. De speeltuin wordt op het moment niet als speeltuin gebruikt is en is afgesloten.

De Gemeente Bussum is voornemens de speeltuin te herinrichten en weer te laten functioneren als speeltuin.

De uitvoering van de werkzaamheden om de speeltuin te herinrichten heeft mogelijk effecten op natuur en landschap. Wellicht worden hierbij verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet (Ff-wet) overtreden en dient een ontheffing van art. 75 van de Flora- en faunawet te worden aangevraagd.

Om goed voorbereid te zijn op een eventuele ontheffingsaanvraag heeft de Gemeente Bussum Bureau Viridis verzocht onderzoek te doen naar het voorkomen van beschermde planten en dieren in de Groene Long.

In onderhavig rapport worden de resultaten van het onderzoek in het plangebied gepresenteerd. Het rapport kan gebruikt worden als onderbouwing van een eventueel noodzakelijke ontheffingsaanvraag artikel 75 van de Ff-wet.

Het veldwerk voor het onderzoek is verricht door Th. de Jong en J. van Gooswilligen. De rapportage is opgesteld door Th. de Jong.

2 WETTELIJKE BESCHERMING EN STATUS VAN DE SOORTEN

2-1 Flora- en faunawet

Op 21 februari 2005 is een Algemene maatregel van Bestuur betreffende artikel 75 van de Ff-wet van kracht geworden. Hierbij wordt onderscheid tussen de soorten aangebracht, waarbij de volgende groepen worden onderscheiden:

'Algemene soorten'

Voor deze soorten geldt dat voor ruimtelijke ingrepen en werkzaamheden in het kader van bestendig beheer en onderhoud een vrijstelling wordt verleend. Er behoeft geen ontheffing van Art. 75 van de Ff-wet te worden aangevraagd. Wel is op de ingrepen de zorgplicht van toepassing. De zorgplichtbepaling houdt in dat een ieder voldoende zorg in acht neemt voor de in het wild levende planten en dieren, evenals voor hun directe leefomgeving.

'Overige soorten'

Voor deze soorten geldt dat werkzaamheden in het kader van bestendig beheer en onderhoud en bij ruimtelijke activiteiten geen ontheffing Art. 75 van de Ff-wet behoeft te worden aangevraagd, mits de activiteiten worden uitgevoerd volgens een door de minister van LNV goedgekeurde gedragscode. Is een dergelijke gedragscode nog niet geformuleerd, dan zijn de activiteiten met betrekking tot deze soorten ontheffingsplichtig.

'Bijzondere soorten'.

Dit zijn soorten die vermeld staan in bijlagen van de Habitatrichtlijn, alle vogelsoorten en enkele op de Rode Lijsten vermelde soorten.

Voor deze soorten geldt dat voor werkzaamheden in het kader van bestendig beheer en onderhoud geen ontheffing hoeft te worden aangevraagd, mits wordt gewerkt conform een door de minister goedgekeurde gedragscode.

Voor ruimtelijke ingrepen zal voor deze soorten een ontheffing aangevraagd moet worden van Art. 75 van de Ff-wet. Deze ontheffing zal getoetst worden aan drie criteria:

- Is er sprake van een in bij de wet genoemd belang
- Is er een alternatief, zo ja, dan geldt dat het alternatief uitgevoerd dient te worden. Zo nee, dan wordt de ingreep aan de wet getoetst.
- De geplande ingreep doet geen afbreuk aan de duurzame staat van instandhouding van de soort

De Ff-wet gaat uit van het Nee-tenzij principe. Dit betekent dat alle voor beschermde planten en diersoorten schadelijke handelingen verboden zijn. Voor verschillende soorten van activiteiten zijn ontheffingen en vrijstellingen van de verbodsbepalingen mogelijk.

Deze vrijstellingen en ontheffingen kunnen voor de diverse soorten verschillen.

Daarnaast kent de Ff-wet de zorgplicht, volgens welke een ieder verplicht is voldoende zorg te dragen voor planten en dieren.

De Ff-wet kent de volgende verbodsbepalingen:

Verboden handelingen met betrekking tot beschermde planten

Art. 8: Het plukken, verzamelen, afsnijden, vernielen, beschadigen, onwortelen of op een andere manier van de groeiplaats verwijderen van planten.

Art. 13: Het vervoeren en onder zich hebben (in verband met verplaatsen) van planten.

Verboden handelingen met betrekking tot beschermde dieren

Art. 9: Het doden, verwonden, vangen of bemachtigen van dieren. Het met het oog op bovenstaande doelen opsporen van dieren.

Art. 10: Het opzettelijk verontrusten van dieren.

Art. 11: Het beschadigen, vernielen, uithalen, wegnemen, verstoren van nesten, hollen of andere voortplantings- of vaste rust- en verblijfplaatsen van dieren.

Art. 13: Het vervoeren en onder zich hebben (in verband met verplaatsen) van dieren.

Zorgplicht volgens de Ff-wet

Art. 2: 1. Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor de in het wild levende planten en dieren, alsmede voor hun directe leefomgeving.

2. De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in ieder geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor flora of fauna kunnen worden veroorzaakt, verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten voorzover zulks in redelijkheid kan worden geveegd, dan wel alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden geveegd teneinde die gevolgen te voorkomen of, voorzover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken.

2-2 Habitatrichtlijn

De Habitatrichtlijn heeft als doel het behoud van de wilde flora- en fauna in de bij de Europese Unie aangesloten lidstaten. Vogels worden beschermd volgens de Europese Vogelrichtlijn.

Voor de soorten die genoemd worden in bijlage 2 van de Habitatrichtlijn dienen de lidstaten speciale beschermingszones in

te richten. Achterliggende gedachte hierbij is dat door het instellen van de Speciale Beschermings Zones de soorten duurzaam in stand gehouden worden.

Voor soorten die vermeld staan in bijlage 4 zijn ingrepen in gebieden waar de betreffende soort voorkomt alleen toegestaan indien de gunstige staat van instandhouding niet in gevaar komt, er geen alternatieven voor de ingreep aanwezig zijn en er sprake is van groot algemeen belang.

3 DOELSTELLING

Voor de herinrichting van de speeltuin Heidezicht is het wellicht noodzakelijk een ontheffing van art. 75 van de Flora- en faunawet aan te vragen. Om hierop goed voorbereid te zijn wil de Gemeente Bussum antwoord op de volgende vragen:

- Komen in het plangebied plant- en diersoorten voor die vallen onder het beschermingsregime van de Flora- en faunawet (soorten uit de lijsten 2 en 3)?
- Waar bevinden zich die soorten en welke aantallen per soort betreft het?
- Wat zijn de effecten van de geplande werkzaamheden op de aanwezige beschermde soorten?
- Is een ontheffing op de Flora- en faunawet noodzakelijk, voor welke soorten en voor welke verbodsbepalingen?

4 GEBIEDSBESCHRIJVING

Het gebied waar een quick scan is uitgevoerd bevindt zich aan de zuidkant van de gemeente Bussum en is bekend als de Groene Long. In het zuiden wordt het begrensd door de Bussumse heide, de bebouwing van Bussum vormt de oost- en westgrens terwijl de Centuurbaan de noordgrens is. Het plangebied steekt als een groene wig in de bebouwing van Bussum. Figuur 1 geeft een overzicht van de ligging van het plangebied.

Figuur 1; de ligging van het plangebied in bussum

Het plangebied is in vier deelgebieden te verdelen:

- 1 intensief beheerde gazons ten westen van het noord-zuid lopende voetpad
- 2 ecologisch beheerde graslanden ten oosten van dit pad,
- 3 jonge eikenbossen in het zuidelijk deel,
- 4 park met hertenkamp en speeltuin

Ad 1: de gazons worden vele keren per jaar gemaaid. De grasvegetatie is soortenarm en zeer kort.

Ad 2: de vegetatie in de ecologisch beheerde graslanden is tot 80 cm hoog en zeer soortenrijk. Hier groeien onder andere knoopkruid, jacobskruid, glad walstro, hazenpootje, ratelaar, duizendblad, rood zwenkgras en rolklaver.

Ad 3: jonge eikenbossen met een open struiklaag. In de bossen is slechts weinig ondergroei van kruiden. Op een enkele plaats groeit gewoon nagelkruid en klimop.

Ad 4: Park met wandelpaden, gazons en hertenkamp. Hier bevinden zich tweeparkeerplaatsen. Het terrein wordt intensief voor het uitlaten van honden gebruikt. Op de dag

van onderzoek werden meerdere uitlaatcentrales gesignaleerd. De overgang van heide naar park stinkt van de hondenstront.

Figuur 2 geeft de ligging van de deelgebieden weer.

Figuur 2: *het plangebied met de ligging van de deelgebieden.*
— *Grens plangebied*
— *Grenzen deelgebieden*

5 ONDERZOEKSMETHODE

5-1 Archiefonderzoek

Hiertoe is allereerst het Natuurloket (Natuurloket.nl) geraadpleegd betreffende de kilometerhokken waarbinnen het plangebied gelegen is. Het plangebied ligt grotendeels in kilometerhok 140 – 475 en maakt hiervan circa 12% van uit. Voor een klein deel ligt het plangebied in kilometerhok 141 – 475. Van dit hok maakt het minder dan 2% uit.

Ook het archief van Bureau Viridis is geraadpleegd. Tenslotte is gebruik gemaakt van de website “waarnemingen.nl”.

5-2 Veldonderzoek

Voor de Quick scan is het plangebied één keer bezocht. Op 11 augustus 2007 is een dag bezoek gebracht voor de inventarisatie van flora en fauna.

Op basis van de resultaten van het onderzoek, terreingesteldheid, de aanwezigheid van voor beschermde soorten geschikte biotopen en expert judgement is beoordeeld in hoeverre de terreinen geschikt zijn als verblijfplaats voor beschermde plant- en diersoorten uit de lijsten 2 en 3 van de Ff-wet.

Hieronder wordt de werkwijze tijdens het onderzoek beschreven.

Vissen

In de in het plangebied is geen oppervlaktewater aanwezig. Biotopen voor vissen zijn derhalve niet aanwezig.

Zoogdieren

Tijdens het bezoek aan het plangebied zijn alle waarnemingen van zoogdieren genoteerd. Hierbij is gelet op sporen (prenten, keutels, haren e.d.) die op de aanwezigheid van zoogdieren kunnen duiden. Speciale aandacht ging uit naar de aanwezigheid van eekhoorns in het de eikenbosjes in het zuidelijk deel van het plangebied. Volgens omwonenden zouden hier eekhoorns voorkomen.

Er is geen onderzoek naar vleermuizen of onderzoek met inloopvallen verricht. Wel zijn de aanwezige bomen onderzocht op de aanwezigheid van voor vleermuiskolonies geschikte holten en gaten.

Amfibieën

In het plangebied ontbreken voor amfibieën geschikte voortplantingswateren. Daarom heeft het onderzoek zich gericht op amfibieën in het landbiotoop. Mogelijke landbiotopen zijn onderzocht op de aanwezigheid van amfibieën door het omdraaien van stronken, planken, stenen e.d. om zich er onder verschuilende dieren op te sporen.

Reptielen

In het zuiden grenst de Groene Long aan de Bussumse Heide. Waar het plangebied grenst aan de Bussumse Heide liggen enkele heischrale graslandrestanten die een marginaal biotoop voor reptielen kunnen zijn. In het overige plangebied zijn geen voor reptielen geschikte biotopen aanwezig. Het onderzoek naar reptielen heeft zich derhalve geconcentreerd op het zuidelijk deel van het plangebied. Hiertoe zijn op de vroege ochtend van 11 augustus zonnrijke plaatsen afgelopen om zonnende reptielen op te sporen. Later op de dag zijn stronken, planken, stenen e.d. om zich er onder verschuilende dieren op te sporen.

Flora

Het onderzoek heeft zicht toegespitst op de aanwezigheid van beschermde soorten en soorten van de Rode Lijst. Hiertoe zijn alle kansrijk geachte locaties, met name de ecologisch beheerde graslanden, onderzocht. Aanwezige beschermde soorten en soorten van de Rode Lijst zijn op kaarten genoteerd.

Insecten

Het onderzoek naar de aanwezigheid van beschermde insecten vond plaats tijdens alle bezoeken. Het onderzoek heeft zicht toegespitst op de aanwezigheid van beschermde soorten en soorten van de Rode Lijst. Hiertoe zijn alle kansrijk geachte locaties onderzocht.

6 RESULTATEN

Hieronder worden de resultaten van het onderzoek weergegeven. Er zal een uitspraak worden gedaan over de mogelijke geschiktheid van het gebied voor beschermde soorten uit de lijsten 2 en 3 van de Flora en faunawet

6-1 Archiefonderzoek

Het plangebied valt binnen het kilometerhokken 140– 475 en 141 – 475. Volgens het Natuurloket is het kilometerhok 140 – 475 matig op planten en zoogdieren onderzocht. Kilometerhok 141 – 475 is goed op planten onderzocht, maar slecht op amfibieën en redelijk op zoogdieren onderzocht.

6-2 Vaatplanten

Volgens het Natuurloket komen in het kilometerhok 140 – 475 geen beschermde plantensoorten voor. Wel zijn twee soorten van de Rode Lijst aangetroffen. In kilometerhok 141 – 475 zijn twee soorten van lijst 2 van de Ff-wet en 7 soorten van de Rode Lijst aangetroffen. Hierbij moet bedacht worden dat het plangebied minder dan 2% van dit kilometerhok uitmaakt en dat dit kilometerhok voor een groot deel uit heiden en bossen bestaat. De kans dat de gevonden soorten in het plangebied voorkomen is klein.

Tijdens het veldonderzoek in 2007 is één beschermde soort aangetroffen. Tabel 1 geeft een overzicht. In het noordelijk deel van het plangebied is in het ecologisch beheerde grasland net ten zuiden van de Centuurbaan de **steenanj**er aangetroffen. De soort groeit hier met talrijke bloeiende exemplaren. Gezien de vegetatie waarin de steenanjer groeit is het ongetwijfeld een natuurlijke groeiplaats.

Figuur 3: *steenanj*er in de ecologisch beheerd grasland

	Lijst 1	Lijst 2	Lijst 3	Rode lijst
steenanj		x		kwetsbaar

Tabel 1: *overzicht van de beschermde plantensoorten in de Groene Long*

De steenanjer staat vermeld op lijst 2 van de Ff-wet. Dit betekent dat bij activiteiten die te kwalificeren zijn als bestendig beheer en onderhoud een vrijstelling geldt, mits wordt gewerkt conform een door de Minister van LNV goedgekeurde gedragscode. Voor alle andere activiteiten dient een ontheffing aan gevraagd te worden. Deze ontheffing zal onder andere getoetst worden aan de criteria:

- Is er sprake van een in bij de wet genoemd belang
- Is er een alternatief, zo ja, dan geldt dat het alternatief uitgevoerd dient te worden. Zo nee, dan wordt de ingreep aan de wet getoetst.
- De geplande ingreep doet geen afbreuk aan de duurzame staat van instandhouding van de soort

De steenanjer staat bovendien vermeld op de Rode Lijst als 'kwetsbaar'.

De steenanjer is een soort van in de volle zonliggende droge graslanden met een kort gesloten vegetatiedek.

Figuur 3 geeft een overzicht van de vindplaatsen van de steenanjer.

Foto: google earth

Figuur 4: *vindplaatsen van de steenanjer*
● vindplaats steenanjer

6-3 Ecologisch beheerde graslanden

De ecologisch beheerde graslanden bezitten een gevarieerde en fraaie vegetatie. Om deze reden lijkt het ons op zijn plaats hierover enige opmerkingen te plaatsen.

Aspect bepalende soorten in het hooiland zijn twee voor schrale, min of meer voedselarme grondsoorten kenmerkende grassen: rood zwenkgras en gewoon struisgras. Deze soorten komen dominant in de graslanden voor.

Daarnaast komen in de graslanden een groot aantal bloemplanten voor. Afhankelijk van hun bloeitijd kunnen deze bloemen tijdelijk aspect bepalend zijn. De meest opvallende soorten zijn:

knoopkruid, gewone rolklaver, glad walstro en wilde peen.

Deze soorten groeien veelvuldig op droge, matig voedselarme zandgronden maar bijvoorbeeld ook de op het zuiden geëxponeerde hellingen van dijken. Ook de plaatselijk voorkomende gewone morgenster groeit graag op dit soort hellingen. Kennelijk vinden deze soorten hier een geschikt biotoop. Daarnaast komen hazenpootje, duizendblad en slangekruid voor, beide kenmerkend voor droge schrale zandgronden.

In het oostelijk deel van de ecologisch beheerde graslanden komt grijskruid voor. Deze witbloeiende plant komt vooral in het zuidoostelijk deel van Nederland voor. Het groeit bij voorkeur op droge, zonnige zandige hellingen.

Het noordelijk deel van de ecologisch beheerde graslanden, direct grenzend aan de Centuurbaan zijn het meest soortenrijk. Naast steenanjer groeien hier onder andere bonte wikke, veldlathyrus, reukgras, grote ratelaar en gewone ossetong.

Figuur 5: *ecologisch beheerd grasland*

6-4 Amfibieën

Volgens het Natuurloket komt in de kilometerhokken waarbinnen het plangebied gelegen is één amfibiesoort voor die vermeld staat op lijst 1 van de Ff-wet. Soorten uit lijst 1 betreffen de algemene amfibiesoorten als bruine kikker, gewone pad en groene kikker. Bij aanwezigheid van deze soorten behoeft geen ontheffing van art. 75 van de Ff-wet te worden aangevraagd. Wel is de zorgplicht van toepassing.

Tijdens het onderzoek in 2007 zijn twee amfibiesoorten aangetroffen. In een eikenbosje in het zuidelijk deel van het plangebied zijn enkele jonge exemplaren van de gewone pad aangetroffen onder stronken. In het midden deel van het ecologisch beheerde grasland zijn twee volwassen bruine kikkers aangetroffen.

	Lijst 1	Lijst 2	Lijst 3	Rode lijst
Bruine kikker	x			kwetsbaar
Gewone pad	x			

Tabel 2: *In de groene long aangetroffen beschermde amfibieën.*

6-5 Reptielen

Volgens het natuurloket heeft er in geen van de kilometerhokken waarbinnen het plangebied gelegen is onderzoek naar reptielen plaats gevonden.

Tijdens het onderzoek in augustus 2007 zijn geen reptielen in het plangebied aangetroffen.

De op het oog mogelijk geschikte biotopen in het zuidelijk deel van het plangebied, grenzend aan de Bussumse Heide, zijn intensief onderzocht. Hierbij bleek dat de vele honden die hier worden uitgelaten zeer veel verstoring veroorzaken en dat daardoor er geen sprake is van een voor reptielen geschikt biotoop.

Er zijn dan ook geen reptielen aangetroffen.

6-6 Zoogdieren

Volgens het Natuurloket zijn in kilometerhok 140 – 475 vier zoogdiersoorten uit lijst 1 van de Ff-wet aangetroffen. Hierin staan zeer algemene soorten als veldmuis, haas, mol en konijn. Soorten uit de lijsten 2 en 3, zijn niet in kilometerhok 140 – 475 niet bekend. Uit kilometerhok 141 – 475, waarvan het plangebied minder dan 2% uitmaakt zijn vijf zoogdiersoorten uit lijst 1, vier soorten uit de lijsten 2 en 3 en één soort van de Rode Lijst bekend. Gezien het bijzonder kleine deel van het plangebied binnen dit kilometerhok en de terreingesteldheid van het overige deel van het kilometerhok lijkt het niet aannemelijk dat deze soorten in het plangebied voorkomen.

Tijdens het onderzoek in augustus 2007 zijn vier zoogdiersoorten aangetroffen. Tabel 3 geeft een overzicht.

	Lijst 1	Lijst 2	Lijst 3	Rode lijst
bosmuis	x			kwetsbaar
bosspitsmuis	x			
mol	x			
vos	x			

Tabel 3: *In de Groene Long aangetroffen zoogdieren*

Een bosmuis is gezien in een eikenbos in het zuidelijk deel. Hier zijn ook enkele vossenkeutels gevonden. Mollen komen in de ecologisch beheerde graslanden voor. Op een voetpad is een dode bosspitsmuis gevonden.

Er heeft geen onderzoek naar vleermuizen plaats gevonden. Wel zijn alle, wat betreft dikte, in aanmerking komende bomen onderzocht op voor vleermuiskolonies geschikte gaten en holen. In geen van de bomen zijn voor vleermuiskolonies geschikte gaten en holen aangetroffen.

Niet uitgesloten kan worden dat met name in de bomen in het zuidelijk deel van de Groene Long en rond het hertenkamp geschikte spleten en kleine gaten voor individuele vleermuizen herbergen. Nader onderzoek in 2008 zal dit moeten uitwijzen.

6-7 Insecten

Volgens het natuurloket is in beide kilometerhokken waarbinnen het plangebied gelegen geen onderzoek naar insecten plaats gevonden.

Tijdens het onderzoek in augustus 2007 zijn geen beschermde insecten aangetroffen. Wel is een soort die vermeld staat op de Rode Lijst aangetroffen: bruine winterjuffer. Tabel 4 geeft een overzicht van de in het plangebied aangetroffen libellen, dagvlinders en sprinkhanen.

	Lijst 1	Lijst 2	Lijst 3	Rode lijst
LIBELLEN				
bloedrode heidelibel				
bruine winterjuffer				bedreigd
bruinrode heidelibel				
paardebijter				
steenrode heidelibel				
watersnuffel				
DAGVLINDERS				
bruin zandoogje				
zwartsprietdikkopje				
klein geaderd witje				
bont zandoogje				

klein koolwitje				
SPRINKHANEN				
bruine sprinkhaan				
grote groene sabelsprinkhaan				
kust sprinkhaan				
ratelaar				

Tabel 4: *In de Groene Long aangetroffen dagvlinders, libellen en sprinkhanen*

De bruine winterjuffer heeft, samen met de noordse winterjuffer, een van de overige libellen afwijkende levenswijze.

Van de andere soorten verschijnen in het voorjaar en zomer de volwassen libellen. Deze zoeken geschikte wateren op om zich voort te planten. Na enkele weken of maanden (afhankelijk van de soort) sterft het volwassen insect. De winter wordt overbruggt in het water, als ei of als larve. In het voorjaar en zomer verschijnen dan weer de volwassen libellen.

Beide winterjuffer verschijnen in de zomer. Als snel verlaten de ze omgeving van het geboortewater en zoeken gevarieerde heide en open bossen om de rest van de zomer en herfst door te brengen. Ook de winter brengen ze als volwassen insect door. In het vroege voorjaar zoeken de winterjuffer het water weer op om zich voort te planten. Als volwassen insect leven de winterjuffer dus 10 tot 11 maanden, tegen enkele weken voor de overige libellen.

In het plangebied zijn meerdere exemplaren van de bruine winterjuffer gezien op een ruig graslandje in het zuidelijk deel van het plangebied. Figuur 4 geeft een overzicht van de vindplaatsen.

foto: google

Figuur 6: *Vindplaatsen van de bruine winterjuffer*

● vindplaats bruine winterjuffer

7 ANALYSE EN CONCLUSIE

Hieronder wordt kort het belang van het plangebied voor de soortengroepen geschetst.

7-1 Amfibieën

- Er zijn twee amfibiesoorten uit lijst 1 van de Flora- en faunawet aangetroffen: bruine kikker en gewone pad. Beide soorten komen voor in tabel 1 van de Flora- en faunawet.
- Gezien het ontbreken van geschikte landbiotopen en voortplantingswateren is het zeer onwaarschijnlijk dat er in het plangebied beschermde amfibieën uit de lijsten 2 en 3 van de Flora- en faunawet voorkomen.
- **Het plangebied is van zeer gering belang voor amfibieën.**

7-2 Reptielen

- Er zijn geen reptielen aangetroffen.
- Gezien de het ontbreken van geschikte leefgebieden en de aanwezigheid van zeer veel loslopende honden is het onwaarschijnlijk dat er in het plangebied beschermde reptielen uit de lijsten 2 en 3 voorkomen
- **Het plangebied is van geen belang voor reptielen.**

7-3 Zoogdieren

- Er zijn tijdens het onderzoek vier zoogdieren uit lijst 1 van de Ff-wet aangetroffen. Soorten uit lijst 2 of 3 zijn niet aangetroffen.
- Gezien het ontbreken van geschikte biotopen voor soorten uit de lijsten 2 en 3 is het onwaarschijnlijk dat dergelijke soorten in het plangebied voorkomen.
- **Het plangebied is van gering belang voor zoogdieren.**

7-4 Insecten

- Er zijn geen beschermde insecten aangetroffen. Wel is de bruine winterjuffer aangetroffen. De bruine winterjuffer staat vermeld als 'bedreigd' op de Rode Lijst.
- Gezien de het ontbreken van geschikte leefgebieden is het onwaarschijnlijk dat er in het plangebied beschermde soorten uit de lijsten 2 en 3 voorkomen.
- **Het plangebied is van geen belang voor beschermde insecten.**

7-5 Vaatplanten

- Er is één beschermde plantensoort uit de lijsten 2 van de Ff-wet aangetroffen: de steenanjer. aangetroffen. De steenanjer staat op de Rode Lijst vermeld als kwetsbaar.

- Het plangebied, met name de ecologisch beheerde graslanden zijn groot belang voor (beschermde planten).

7-6 Conclusie

- Er komt in het plangebied één beschermde soort voor: steenanjer.
- In het plangebied komen twee soorten van de Rode Lijst voor:
bruine winterjuffer (bedreigd)
steenanjers (kwetsbaar)
- Op het gebied van de speeltuin Heidezicht komen geen beschermde plant- of diersoorten voor.
- Voor de herinrichting van de speeltuin is, gezien de afwezigheid van soorten uit de tabellen 2 en 3 van de Ffwet, geen ontheffing van art- 75 van de Flora- en faunawet noodzakelijk.

8 LITERATUUR

- Lange R., P. Twisk, A. van Winden en A. van Diepenbeek, 1994.
Zoogdieren van West-Europa. KNNV-uitgeverij Utrecht.
- Ministerie van Landbouw en Voedselkwaliteit, 2004.
Besluit Rode Lijsten Flora en fauna.
- Vogel, R.L., 2002.
Inventarisatie van het aanbod van de
verspreidingsgegevens van flora en fauna in Nederland,
vereniging Onderzoek Flora en Fauna, Nijmegen.
- Website: 'Waarnemingen.nl'